№ 119. Środa 25. Maja 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4zł miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Właściciel wsi *Krzywenki* w obwodzie czortkowskim, Wpan *Antoni Paygert*, ofiarował się przy rozpisaniu dostawy koni pociągowych dla c. k. armii dostarczyć cztery (4) sztuk koni bezpłatnie na rachunek powiatu remontowego i przeznaczył na to najkosztowniejsze konie ze swojej stajni.

C. k. prezydyum Namiestnictwa podaje ten dowód patryotyzmu i gotowość do ofiar Wpana Antoniego Paygerta z wyrazem najczulszego podziękowania do wiadomości powszechnej.

Lwów, 22. maja 1859.

Sprawy krajowe.

(O łoszenie nabożeństwa listem pasterskim w Przemyślu. — Jelaczyc. — Ustanowienie junty w Mortarze. — Korespondencye z obozu.)

Lwów, 22. maja. Otrzymaliśmy wiadomość, że przemyski rz. k. ordynaryat zalecił jeszcze dnia 7. b. m. z powodu wojny rozpoczętej przez rząd cesarski z Sardynią — listem pasterskim duchowieństwu i wiernym dyecezyi tamtejszym osobne modły i nabożeństwo za zwycięstwo słusznej sprawy rządu cesarskiego i za przywrócenie pokoju.

Wiedeń, 22. maja. Gazeta wiedeńska pisze: „Armia ocaliła Austryę“, taki głos rozchodził się w całej monarchyi i po całym świecie, kiedy przed laty dziesięcią rewolucya uległa a władza prawowita stanęła znowu u steru rządowego. Austrya zawdzięcza bardzo wiele armii z owych czasów zaburzeń, lecz oprócz tego przyznać należy, że zasługa jej nie ogranicza się tylko na obręb naszej ojczyzny. Zastępcy jej były pierwsze, co wystąpiły przeciw rozpierzchłym lub skupionym hufcom, przeciw anarchyi uzbrojonej, i co ją pokonały. Stała się przykładem, wzorem do naśladowania wzywającym, i znalazła też naśladowców. Przyłożywszy się silnie do rozstrzygnięcia sprawy historycznej i losów Europy, utwierdziła wówczas sławę swą dawniejszą. Któż z nas nie pomni tych świetnych czynów, jakie wówczas dokonała? Któż przy tem nie wspomni o tych bohaterskich patryotach, którzy wówczas stali na jej czele, i prowadzili ją do zwycięstwa?

Jednego z nich złożono teraz znowu w grobie. Chwilę tę chcemy poświęcić jego pamięci. Wspomnijmy jeszcze raz na te trudne stosunki, śród których hrabia *Jellaczyc* objął roku 1848 zarząd Kroacyi. Przyznajmy, powtórzmy to, niezapominajmy nigdy o tem i przytaczajmy to zawsze, że tylko w niezachwianej i niepośladkowanej wierności dla swego Cesarza i Pana mógł znaleźć pogląd niemylny, spieszną decyzyę i odwagę w czynach, jakiej ówczesne stosunki wymagały, które go sławą okryły i obdarzyły szczególnem zaufaniem naszego monarchy rycerskiego.

— *Gazz. di Milano* zawiera następującą odezwę fzm. hrabi Gyulaja, komendanta drugiej armii z głównej kwatery w *Mortara* z 11. b. m.:

„By z powodu ustąpienia król. zwierzchności sardyńskich nie zaszła zupełna przerwa administracyi publicznej w prowincyi Lomelliny, mianuje się niniejszem juntę intendentury. (Tu przychodzą nazwiska członków.)

Juncie tej poruczono dla obrębu prowincyi Lomelliny wszystkie funkcye administracyjne, które dawniej należały do intendanta prowincyi, i której w pilnym razie przysłuża prawo pochwycenia wszystkich tych środków, jakie okażą się być konieczne dla nadzwyczajnej potrzeby prowincyi, lub dla służby znajdujących się tam c. k. wojsk austryackich.

W sprawach policyjnych podlegać będzie junta c. k. wojskowej komendzie miejskiej. Sprawami sądowemi zajmować się mają jak dawniej tak i na przyszłość teraźniejsze zwierzchności sądowe według ustaw istnących. Junta tymczasowa rozpoczyna czynności swoje od tej chwili, kiedy dekret niniejszy wręczony będzie syndykowi w Mortarze, który też starać się ma i o ogłoszenie tego rozporządzenia.“

W moc tej odezwy ogłosiła junta tymczasowa następujące obwieszczenie z Mortary dnia 12. b. m.:

„Naczelna komenda wojsk austryackich mianowała dekretem z dnia wczorajszego juntę tymczasową dla administrowania tą prowincyą podczas stosunków teraźniejszych.

Pismem tem polecono podpisanemu zawiadomić każdego syndyka o tem, by dekret rzeczony podał do wiadomości każdej gminy. Junta zamierzając zaradzać według możności każdej pilnej potrzebie, poleca syndykom, by w sprawach naglejszych przesyłali dokładne sprawozdanie.

Dla przesyłania korespondencyi tak publicznych jak i prywatnych otwiera się wszystkie urzęda pocztowe na prowincyi, i wysyłane będą posłańce piesi codziennie gościńcami prowincyonalnemi aż do gmin Vigevano, Garlasko, Mede, Sartirana, Candia i Robbio.

Gminy nie stykające się z linią wspomnioną porozumiewać się mają z ościennemi gminami leżącemi w obrębie tej linii.

Obwieszczenie rozporządzenia niniejszego niniejszego poświadczyć należy według istnących w tej mierze przepisów junty.

Gagliardi, syndyk z Mortary.“

— Z głównej kwatery Mortara pisze korespondent gazety *Times* z 12. maja między innemi:

Turyński dziennik utrzymuje, jak widzę, że Austryacy zagrozili powszechną rzezią Nowarze, dlatego, że nie mogła dostawić pewnych kontrybucyi. Mogę zapewnić, że ściśle zachowywane są rozkazy obchodzenia się dobrze z mieszkańcami. I w samej rzeczy, postępowanie mieszkańców, jest takie, że nawet mniej łagodni ludzie niż żołnierze austryaccy nie mogliby się z nimi źle obchodzić. W wczorajszym liście moim nadmieniłem, że ta wojna Piemontanów nie jest popularną; nawet tak dalece, że nie byłoby nic łatwiejszego, jak wywołać w tej części kraju powstanie ludu na swój rząd własny. Hrabię Cavoura nienawidzą, a o Królu mówią: „*egli non è re*,“ on nie jest Królem, lecz tylko łatką Cavoura. Całą władzę utrzymują, znajduje się w ręku agitatorów, mianowicie z Medyolanu.

Przyjęto tu listy żołnierzy piemonckich, którzy stoją pod San Germans w pobliżu Alessandryi. Wyrażają w obec swych krewnych największą niechęć do wojny, i winszują sobie poniekąd, że w trzeciej linii stoją. Jest jeszcze jeden punkt, względem którego chciałbym moich ziomków oświecić. Ja sam przybyłem tutaj w tej myśli, że do włoskich pułków nie mają zaufania w armii austryackiej, że w ogóle nie dowierzają żadnemu Włochowi i że wszystkie włoskie pułki wyprawiono do Czech i Węgier. Wszystko to jest nieprawda. Na dziesięć posterunków poufnych jest tu dziewięć w ręku Włochów, którzy tak podrzędne jak i wyższe posady piastują, a o licznych austryackich korpusach włoskich, które obecnie stoją na ziemie piemonckiej, nikt nie uwierzy, że mają sympatyę do innego rządu. Nienawiść do tego znajduje się we Włoszech najbardziej między tą klasą, która się wykupuje od służby wojskowej, i nigdy do niej nie wstępuje.

Sprawozdawca oświadcza w dalszym toku swego pisma, że Austryacy z wielkiemi kolumnami swemi i zagrożeni z boku, nie mogli w żaden sposób postąpić spieszno na Turyn; sądzi, że nie prędko nastąpi bitwa, i kończy swój list temi słowy: „Muszę jeszcze nadmienić o nadzwyczajnie gościnnem przyjęciu, jakiego tu doznałem. Uprzejmość, jaką mi okazuje każdy, od naczelnego wodza, aż do szeregowca, przechodzi wszelkie wyobrażenie. Nie należy się jednak oddawać pochlebnemu urojeniu, że to się dzieje tylko dla waszego korespondenta. Każdy cudzoziemiec zaopatrzony w listy polecające znalazłby w obozie takie samo gościnne przyjęcie.“

(Opodatkowanie konsumcyi wina i mięsa. Dokończenie.)

Aż do rozstrzygnięcia reklamacyi lub odwołania się ma być rozkład podatkowy ważny z tem zastrzeżeniem, że gdy w moc tych kroków zmniejszono kwotę ryczałtową, tedy uiszczona przewyżka policzona być ma na ratę następną.

Co do gmin, które nie podały poprzednio żadnej reklamacyi, lub które przeciw rozstrzygnięciu finansowej zwierzchności obwodowej lub politycznego urzędu obwodowego (komitatowego) nie wniosły odwołania się w przeciągu dni 14, tedy dobrowolne tym sposobem ułożenie się względem poboru należytości podatkowej uważane będzie za ukończone. Lecz gdyby podane było odwołanie się przeciw pomienionemu rozstrzygnięciu, natenczas rozstrzyga finansowa zwierzchność krajowa, czyli i za złożeniem jakiej kwoty ryczałtowej poruczony być ma w drodze urzędowej gminie pobór podatków.

Co do miejsc, w których urzedowe poruczenie takie nie może nastąpić, mają zwierzchności finansowe postąpić w tej mierze według przepisów wytkniętych w §. 5. pod b i c.

§. 9. Gminom, którym urzędownie poruczono pobór podatku konsumcyjnego z zastrzeżeniem kwoty ryczałtowej (§. 8.), przysłużają w stosunku do szczególnych kontrybuentów prawa przyznane w §. 6.

§. 10. Gminom, których ludność nie przewyższa 2000 głów, przyzwala się tytułem wynagrodzenia kosztów poboru podatków tak w razie dobrowolnej ugody, jak i na wypadek urzędowego poruczenia, pobierać od przepisanej im kwoty ryczałtowej.

a) jeśli kwota ryczałtowa nie przechodzi 500 zł. na rok, tedy dziesięć złotych od sta,

b) od każdych stu złotych powyżej 500 zł. kwoty ryczałtowej już tylko po pięć złotych.

§. 11. Kwota ryczałtowa, za złożeniem której gmina podjęła się poboru podatku konsumcyjnego w drodze ugody dobrowolnej lub w drodze poruczenia urzędowego, płacona być ma ratami miesięcznemi z góry.

Gdyby spłata nie wpłynęła w terminie przepisanym, tedy dla ściągnięcia restancyi pochwycić należy prawne środki egzekucyi podatkowej, przyczem wolno będzie zwierzchnościom finansowym w miarę potrzeby nakazać wraz z temi środkami lub i bez nich sekwestracyę lub wydzierżawienie przychodu poboru podatkowego na koszt i stratę gminy pozostałej w restancyi.

§. 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1. listopada 1859, lecz natomiast z tym dniem ustać mają istnące potąd przepisy co do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i mięsa, jeśli niniejszem rozporządzeniem Mojem nie są wyraźnie utrzymane, we wszystkich innych miejscach, które pod względem poboru podatku konsumcyjnego oznaczone są wyraźnie jako miejsca opasane.

§. 13. Moim ministrom finansów i spraw wewnętrznych poruczono dopełnienie postanowień rozporządzenia niniejszego i wydanie dalszych przepisów według skazówek Moich, jakie otrzymali.

Wiedeń, 12. maja 1859.

Taryfa podatku konsumcyjnego

od bydła rogatego i nierogatego, tudzież od mięsa w innych niż opasanych dla poboru podatku w miastach w Austryi poniżej Anizy i powyżej Anizy, w Salcburgu, Czechach, Morawii, Szlązku, Krakowie, Galicyi i na Bukowinie, w okręgu tryestyńskim, w Gorycyi i Gradysce, w Istryi z wyspami kwarneryjskiemi, w Tyrolu i Vorarlbergu.

Liczba porządk.	Wymienienie przedmiotów.	Od sztuki lub na wagę	I. klasa		II. klasa		III. klasa	
			Należytość w wal. aust.					
			zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
1.	*Bydło rogate i nierogate*, a mianowicie: woły, byki, krowy, tudzież jałowice i byczki więcej niż jednoroczniaki	od sztuki	4	20	3	15	2	10
2.	Cielęta aż do jednego roku	„	.	70	.	$52^1/_2$	.	35
3.	Owce, barany, kozy, tryki, skopy	„	.	$26^1/_2$	.	21	.	14
4.	Jagnięta ważące do 25 ℔, koźlęta, prosięta	„	.	$17^1/_2$	.	14	.	9
	Za koźlęta w *Tyrolu* i *Vorarlbergu*, *w Krakowie*, *Galicyi* i na *Bukowinie* tylko	„	.	7	.	$5^1/_2$	.	$3^1/_2$
5.	Podświnki, t. j. młode świnie od 9 do 35 ℔ . . .	„	.	$52^1/_2$	.	35	.	$26^1/_2$
6.	Świnie powyżej 35 ℔ bez różnicy	„	1	5	.	79	.	$52^1/_2$
7.	*Swieże mięso*, szczególnie do użytku dla ludzi przydatne części bydła rzeźnego, tudzież mięso solone, wędzone i przyprawiane (pekelflejsz), salami i inne kiszki lub kiełbasy	od wiéd. cetn.	.	$87^1/_2$	.	70	.	44

Uwaga. Od bydląt, u których odjęto szczególne tylko części, jak n. p. głowę lub nogi, pobierana być ma taka należytość, jaka według pozycyi taryfowej przypada od całej sztuki będlęcej.

Postanowienia do taryfy.

A. Odnośnie do rzeczonych przedmiotów należą do

I. klasy taryfowej wszystkie miejsca z ludnością przechodzącą 20.000 głów.

Do II. klasy taryfowej wszystkie miejsca z ludnością przechodzącą 10.000 głów.

Do III. klasy taryfowej wszystkie inne miejsca.

B. Jeśli przy wymiarze taryfowej należytości podatkowej wypadłyby *ułamki* nie wynoszące pół centa, tedy obliczać je należy jak połowę centa, ułamki zaś przechodzące połowę centa, lecz nie wynoszące całego, obliczać i pobierać należy jakby cent cały.

Ameryka.

(Doniesienia z Mexyku.)

Z Mexyku nadeszły wiadomości. Dnia 11 kwietnia Miramon pokonał stronnictwo liberalnych, a cudzoziemców zaczał prześladować. Wniósł protest do Stanów zjednoczonych, że uznały rząd Juareza, a amerykańskiego jeneralnego konzula p. Black, wywołał z kraju.

Hiszpania.

(Przymierze z Portugalią.)

Madryt, 17. maja. Portugalia zaproponowała Hiszpanii przymierze; hiszpański rząd jednak nieprzyjął propozyci, gdyż przymierze Portugalii z Anglią ograniczyć by mogło hiszpańską politykę.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Urodziny Królowy. — Proklamacya Królowy i neutralność. — Nowe fortyfikacye. — Lustracya majtków.)

Londyn, 19. maja. Wczoraj były u Królowy recepcye; hrabia Persigny wręczył Królowy swoje wierzytelne listy jako nowo mianowany poseł. Małżonka hrabiego wróciła wczoraj na krótki czas do Paryża. Wciągu dnia wczorajszego przyjechał w gościnę na tutejszy dwór saski książę Jerzy z małżonką i księciem Oporto. W Southamptonie gdzie wylądowali, oczekiwali ich dla powitania władze portowe i portugalski radca legacyjny Chevalier d'Oliviera.

— Dziś obchodzono 40 rocznicę urodzin Jej Mości Królowy w zwyczajny sposób rano uroczystym odgłosem dzwonów po wszystkich kościołach Londynu. Rozmaite budynki rządowe powywieszały chorągwie. O 10 godzinie był przegląd gwardyi, na którym znajdowali się: książę Albert, książę Cambridge z świetnym sztabem, saski książę Jerzy i książe Oporto. „God save“ odegrano po dwakroć. Park przypełniony był widzami. O 1. godzinie w południe zagrzmiały działa w parku St. James, nad Towerem, w arsenale w Woolwichu i w warowni Tilbury naprzeciwko Gravensend. O 2. godzinie po południu był w pałacu St. James Drawing Room u Królowy.

— Wszystkie dzienniki krajowe pochwalają proklamacyę, którą Królowa Wiktorya oświadczyła, że Anglia w ciągu wojny teraźniejszej pozostanie neutralną. *Morning Post* utrzymuje, że proklamacya ta może tylko utwierdzić tem bardziej jeszcze zaufanie narodu angielskiego. Według *Advertiser* sprawiła odezwa rzeczona wielkie wrażenie w świecie kupieckim, gdyż położyła koniec różnym dostawom zamówionym przez rząd francuski. Żeglarze spodziewali się, że okręta ich użyte będą korzystnie do transporto, lecz się w oczekiwaniu tem zawiedli. Wielu z nich porobili kontrakty, a teraz są w kłopocie. Mimo to jednak zgadzają się na krok wskazany proklamacyą królewską dla mieszkańców Anglii. *Times* zapatruje się na tę rzecz z wyższego stanowiska. Utrzymuje, że neutralność może tylko powiększyć wpływ Anglii na sprawy europejskie. „Rzeczą pewną — pisze miedzy innemi — że polityka nasza będzie tak długo wyraźna i faktyczna, pokąd tylko wypadki dozwolą nam trzymać się wytkniętego dla niej kierunku. Pragniemy pokoju i spodziewamy się, że neutralność nasza będzie szanowana. Niebezpieczeństwo nadwerężenia równowagi europejskiej nie jest tak blizkie, by neutralność naszą uważać można za brak przezorności. Każdy dzień, który przetrwamy w neutralności naszej, jest korzyścią dla sprawy pokoju, gdyż każdy dzień wstrzymujący nas od walki powiększa wpływ nasz na sprawy europejskie.“

— Dziś znowu ogłaszają spis nowych fortyfikacyi, które na różnych wybrzeżach mają być niezwłocznie przedsięwzięte. Do Weymouth wyprawiono kompanię inżynierów, ażeby założyć fortyfikacye wzdłuż całego wybrzeża; a drugi oddział udaje się w takim samym zamiarze do Southamptonu; a dla zasłony arsenału w Dembroke i Milford Haven (na zachodniej kończynie Walii) będą założone trzy obszerne forty. Temi dniami odbędzie się lustracya zostających na pół żołdzie majtków floty wojennej, zdatni z pomiędzy nich zostaną użyci do służby w różnych portach wojennych.

Francya.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 19. maja. *Monitor* ogłasza dziś dekret cesarzowy rejentki, który przydłuża sesyę prawodawczego ciała włącznie do dnia 28. maja.

Rzeczony dziennik umieszcza pod tą samą datą także i okolnik kardynała legata Milesi w Bononii względem zapewnień francuskiego rządu w sprawie neutralności państwa kościelnego. Dalej pisze: „Podczas nieobecności Cesarza przywozić będzie Cesarzowi co tygodnia jeden z audytorów rady państwa dokładne sprawozdanie. P. Vieyra Molina odjechał wczoraj rano do głównej kwatery.“

Każdego dnia odchodzą do Włoch nowe posiłki. Z lugduńskiego garnizonu mają formować teraz szósty korpus dla włoskiej armii. Lugduński garnizon składa się teraz z 7 pułków liniowej piechoty i z 8 pułków jazdy. Po odejściu tych wojsk ściągną inne do Lugdunu, z których w razie potrzeby siódmy uformują korpus.

Jenerał książę Montefeltro wyjechał w towarzystwie wyższego oficera Perelli Ercolini do Turynu. Książę dowodzić ma, jak wiadomo rzymską legią, którą chcą formować we Włoszech.

Dywizya floty pod rozkazami kontradmirala Dupouy, której właściwie przeznaczenie dotąd nieznane, mieć będzie znaczne siły. Mówią, że zabierze 6000 ludzi.

Fregata „Amazone" odpłynęła upłynionego poniedziałku z 300 więźniami z Toulonu do Cayenne.

Belgia.

(Czynności i uchwały w izbach.)

Bruxela, 17. marca. Senat wotował dziś nadzwyczajny kredyt 9 milionów dla departementu wojny także i roczny budżet tegoż departementu. Rozmaici członkowie, którzy zwyczajnie głosują przeciw budżetowi wojny, oświadczyli, że ze względu na zewnętrzny stan rzeczy, głosują za budżetem, jednak pod tym tylko warunkiem, że Belgia będzie umiała utrzymać swoją neutralność „envers et contre tous." Osobliwie niektórzy członkowie lewej upierali się na tem ażeby neutralne stanowisko Belgii było „szczere i zupełne." P. Demanet zapytał ministra wojny względem fortyfikacyjnych budowli w Namurze. Jenerał Chazal odpowiedział, że mury otaczające miasto rzeczywiście zostaną zwalone, lecz nie w teraźniejszych stosunkach, lecz później, w czasie pokoju.

Holandya.

(Skutki wojny.)

Z **Mastrychtu** donoszą z 6. b. m., że wybuch wojny we Włoszech wywarł już wpływ swój i w tem mieście. Powołano też do landwery rozmaitych urzędników umieszczonych przy akwisgrańskiej kolei żelaznej. Równie i p. P. Ragout utracił pewną liczbę swych niemieckich robotników, a przez to ustało już pięć jego pieców fabrycznych. Z Luxemburga piszą także z dnia powyższego: Ostatniemi dniami otrzymano rozkaz względem uzbrojenia twierdzy. Dostawiono znaczną ilość prochu strzelniczego, lecz dziennikom zakazano o tem głosić, by ludności nie zaniepokoić. Zrąbano już część drzew na promenadzie, a w pierwszej połowie tego miesiąca spodziewają się pruskiej załogi w liczbie około 2000 żołnierza. Wznieść też mają nowe obszerne warownie niedaleko głównego dworca kolei żelaznej i pracują już nad tem gorliwie z zaniechaniem robot około zabudowań dworca.

Szwajcarya.

(Wiadomości bieżące.)

Berna, 16. maja. Oddział szwajcarskich wojsk strzeże gościńca Simplonu.

Temi dniami rozpoczęły się konferencye względem porozumienia się co do warunków sabaudzkiej neutralności.

Włochy.

(Protest Księcia Modeny. — Stan rzeczy w Neapolu. — Neutralność państwa papieskiego.)

Messag. di Modena pisze z 16. b. m.:

„Rząd nasz wezwał rząd sardyński dnia 2go b. m., by się oświadczył, czyli przyjmuje na siebie lub nieprzyjmuje odpowiedzialności za dokonane przez wojska sardyńskie i ajentów nadwerężenie i nieprawne zajęcie krain esteńskich, jako to: Massy, Karrary i Montignoso. Otrzymawszy w odpowiedzi potwierdzenie, znaglony był J. królewicz. M. Książę do założenia uroczystego protestu, i przesłał go już tym dworom sprzyjaźnionym, które wspólnie podpisały traktat z roku 1815. A że protest ten zawiera zapewnienie uchylenia od wszelkich następności mogący wyniknąć z tego nadwerężenia i nieprawnego zajęcia krain wspomnionych, przeto urzędowa odezwa niniejsza podaje się do wiadomości publicznej."

— *Gazz. di Milano* pisze z Neapolu z 4go b. m., że Król zawiaduje wszystkiemi ważniejszemi sprawami politycznemi. W kraju panuje pokój zupełny, jak to poświadczają jednozgodnie wszyscy intendenci prowincyonalni. Nabor 18.000 rekrutów ukończony być ma jeszcze przed schyłkiem tego miesiąca. Na radzie państwa w Caserta prezyduje następca tronu, który we wszystkich sprawach ważniejszych radzi się dostojnego ojca swego. Król też podpisuje potąd sam jeszcze wszystkie rozporządzenia.

— *Piceno* wychodzący w **Ankonie** zawiera następujące obwieszczenie:

„Rząd nasz oświadczył neutralność swoją w obec Austryi i Francyi, jak niemniej i w obec wszystkich mocarstw, do jakiej się w właściwem położeniu swem zawsze przyznaje. Teraz podajemy z wielką radością, jako od obu mocarstw wymienionych otrzymaliśmy wyraźne a dla nas szczególnie ważne zapewnienie, że przyjęły neutralność państwa naszego, która w każdym względzie będzie szanowana. Zapewnienie to, które uśmierzyło umysły wzburzone, przekona wszystkich o tem, że w państwie naszem nie może żadne mocarstwo nacierać jakimbądź sposobem na inne, gdyż w takim razie uważałby to każdy za gwałt popełniony przeciw rządowi św. stolicy apostolskiej."

Niemce.

(Oświadczenie posła pruskiego na zgromadzeniu związkowym. — Zakaz wywozu prochu.)

Berlin, 21. maja. *Preuss. Ztg.* pisze: Jak wiadomo zaprotestowały Prusy przeciw wniesionej na dniu 13. maja propozycyi Hanoweru względem ustawienia korpusu obserwacyjnego w północniowej Niemczy, a na posiedzeniu sejmu związkowego z 19. b. m., gdzie wniosek ten podano podług regulaminu pod obradę, wystąpił król. poseł przy sejmie związkowym z następującem oświadczeniem:

„Już na tem samem posiedzeniu, na którem predłożony został wniosek król. hanowerskiego rządu, założył król. pruski poseł z polecenia swego rządu stanowczy protest przeciw niemu i obstaje przy tem dotąd.

Ze względów formalnych jednakże nieśmiałby rząd jego nic przeciw temu, jeżliby wniosek Hanoweru w drodze regulaminu sejmowego oddany został do wydziału wojskowego.

Prusy dały swoim sprzymierzeńcom niemieckim już kilkakrotnie stanowcze i znacznem uzbrojeniem stwierdzone zapewnienie, że w razie potrzeby wystąpiłyby z całą siłą swoją nawet nad zobowiązania związkowe w obronie bezpieczeństwa i niezawisłości Niemczy, i dlatego też może rząd królewski w obec odrębnego położenia, w jakiem znajduje się drugie główne mocarstwo niemieckie dla wojny włoskiej, tem słuszniej spodziewać się po innych sprzymierzeńcach niemieckich, że pozostawią mu inicyatywę co do użycia potrzebnych środków wojskowych. Tylko na tej drodze da się utrzymać niezbędna jedność dla zbawiennego działania w tej sprawie. Wszelkim zaś wnioskom, wyprzedzającym wypadki i przekraczającym granice prawa związkowego, którym rząd król. niemoże przyznać prawnego tytułu, będą Prusy musiały, chociaż z niemałym żalem, sprzeciwić się zawsze i stanowczo."

Karlsruhe, 13. maja. Wydany dziś dziennik rządowy zawiera monarchiczne rozporządzenie zakazujące wywozić proch strzelniczy za granice celną.

— W Wirtembergu wyszedł temi dniami zakaz wywozu z kraju prochu strzelniczego i bydła rzeźnego za granice zjednoczenia celnego.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Telegram z 24. maja.

Wiedeń, 24. maja. Wojska nieprzyjacielskie, które stały naprzeciw półbrygady pułkownika Ceschi pod Orfengo, ustąpiły za rzekę Sesyę. Garibaldi miał się zwrócić ku Aronie i zamierza alarmować okolicę w pobliżu Como. Użyto potrzebnych środków przeciw temu. Pod Borgo Vercelli natrafił wysłany na rekonesans patrol c. k. ułanów Civalart na szwadron dragonów piemonckich. Nieprzyjaciel zmuszony został do ucieczki, a komendanta szwadronu nieprzyjacielskiego powalił z konia pchnięciem jeden z oficerów patrolu.

Tryest, 21. maja. Zapewniają, że wkrótce wejdzie Tryest w komunikacyę z portami Lewanty za pomocą parowców towarzystwa greckiego; rząd grecki zamówił już liwerunek węgla u jednego z tutejszych domów. — Wiadomości z głównej kwatery, nadesłane gazecie tryestyńskiej, zaprzeczają stanowczo, jakoby w Vercelli miano nakładać kontrybucye lub robić rekwizycye. Również fałszywa jest wiadomość o parlamentarzu piemonckim, który miał protestować przeciw kontrybucyi.

Paryż, 22. maja. *Monitor* ogłasza raport o potyczce pod Montebello i dodaje, że Cesarz Napoleon udał się do Voghery dla zwiedzenia szpitalów polowych, gdzie ranieni Austryacy pielęgnowani są z równą troskliwością, jak Francuzi. (Niepotrzebujemy tu wspominać, powiada *Litogr. koresp. austr.*, że to samo dzieje się i ze strony austryackiej jak wymagają tego względy ludzkości.) — Do Marsylii nadeszła poczta z Konstantynopola z 11. b. m. Donosi, że dywan ze względu na położenie, w jakiem znajduje się Austrya, żądał wysłania floty francuskiej do Besiki. Cesarz rosyjski napisał własnoręcznie list do sultana, w którym wyraża przyjaźne swe uczucia i przyrzeka czuwać nad bezpieczeństwem Turcyi. Wielkiego Księcia Konstantego oczekiwano w powrocie do Petersburga w Konstantynopolu. Francya otrzymała od rządu otomańskiego przyrzeczenie transakcyi w sprawie księztw naddunajskich. Osobne firmany miały potwierdzić podwójną inwestyturę Księcia Couzy: ale odtąd odwołała Porta, jak słychać, swoje słowo, ponieważ odjazd pana Hübnera z Paryża rozwiązał konferencyę. — Wychodzący w Atenach dziennik *Nadzieja* wzywa Grecyę, ażeby usłuchała roztropnej rady Francyi i Rosyi, gdyż sympatye tych państw są niewątpliwe.

Londyn, 20. maja. Jak donosi dziennik *Times*, oznajmił rząd angielskim właścicielom okrętów, że wszelkie wynajmowanie okrętów rządowi francuskiemu do transportu jest zabronione, a w przeciwnym razie pociąga za sobą konfiskatę wynajętego okrętu i karę więzienia. To rozporządzenie rozciąga się także na te okręta, które jeszcze przed ogłoszeniem neutralności wynajęte zostały. Tego pytania tylko nierozstrzygnął rząd, czy węgiel kamienny należy także do kontrabandy wojennej. — *Daily News* donoszą, że Francya odrzuciła żądanie Anglii względem przedłużenia terminu, po którego upływie mają okręta austryackie podlegać zaborowi.

Bruxela, 22. maja. Wychodzący tu dziennik *Etoile* zapewnia, że korpus dyplomatyczny w Londynie oświadczył się po największej części przeciw okupacyi Toskanii. — Persigny reklamował przeciw dziennikowi *Morning Herald* za artykuły ubliżające Cesarzowi Francuzów. Słychać także, że Francya zamierza odwołać swego reprezentanta u dworu hanowerskiego za postępowanie Hanoweru na sejmie związkowym.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 23go maja. Na dzisiejszy targ przypędzono z Kamionki 4 stada bydła rzeźnego po 20, 16, 6 i 5 sztuk, z Dawidowa 41 a z Żółkwi 7 sztuk, więc razem 95 wołów. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 89 sztuk na potrzeb miasta,

i płacono za woła, mogacego ważyć 250 ℔ mięsa i 26 ℔ łoju, 54 zł. 60 c.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 ℔ mięss i 50 ℔ łoju, kosztowała 74 zł. 55 c.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. maja.

Hotel rosyjski: PP. Kulkowski Wład., z Czerlan. — Młocki Franciszek, z Zulina. — Garapich Eliasz, z Zagórza. — Wasilewski Piotr, z Uhrynia. — Szeliski Kaz., z Chodaczkowa.

Hotel europejski: Ujejski Erazm, z Lubszy. — Rylski Henryk, z Dłużniowa.

Hotel Langa: Pfintner Karol, c. k. rotmistrz, z Gródka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. maja.

PP. Dunin Jan, do Głęboki. — Lencewicz Erazm, do Zadwórza. — Milinski Fran., do Helenkowa. — Madejski Mar., adwokat, do Przemyśla. — Petrowicz Ksaw., do Wołostkowa. — Pfintner Karol, c. k. rotm., do Gródka. — Possel Jul., c. k. podpułkownik, do Drohowyża. — Rechkron Izydor, c. k. rotmistrz pens., do Stryja. — Waygart Wal., adwokat, do Przemyśla. — Wojczyński Alfred, do Tulistanu. — Zulauf Julian, c. k. przełożony powiatowy, do Szczerca. — Ujejski Erazm, z Lubszy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	324.15	+ 12.6°	72 1	połud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	324 29	+ 20.5°	56 6	półn.-wsch. „	„
10. god. wiecz.	325.08	+ 12.2°	90.7	południowy „	„

Po południu burza i deszcz 3 '''.74.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „**Narcyz**,“ dramat w 5 aktach z niemieckiego.

Kurs lwowski.

Dnia 24. maja.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	70	6	78
Dukat cesarski	„ „	6	75	6	87
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	57	11	82
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	23	2	28
Talar pruski	„ „	2	19	2	24
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	83	25	84	25
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	60	25	61	17
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	63	10	64	13

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 24. maja.

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po		84	—
„ dawał „ „ 100		83	50
„ żądał „ „ 100		—	—
Wartość kupona od 100 zlr.		1	66½

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 24. maja

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 64.50. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 59.50; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 703 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 130.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 zlr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 zlr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 127.—. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 145.70. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze —.—, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

Gazeta warszawska ogłasza następujący konkurs na przedstawienie projektu dla wzniesienia pomnika, mającemu ukończyć się w 1862 roku, tysiącleciu państwa rosyjskiego.

Dla uwiecznienia przez uroczyste wzniesienie pomnika narodowego, tysiąclecia istnienia państwa rosyjskiego, otwarte zostały za najwyższem Jego ces. król. Mości zezwoleniem podpisy dla zbierania dobrowolnych na ten cel ofiar pieniężnych od wszystkich stanów.

Obecnie z najwyższego Jego cesarskiej Mości rozkazu ogłasza się w Rosyi konkurs względem nakreślenia projektu wspomnionego pomnika na niżej przytoczonych zasadach: 1) Pamiętnik zewnętrzną postacią powinien odpowiadać swemu znaczeniu historycznemu. 2) Składać się on ma głównie z wyobrażeń rzeźbiarskich, połączonych artystycznemi ornamentami architektonicznemi. 3) Na pomniku ma być przedstawionych przez oddzielne wyobrażenia rzeźbiarskie sześć głównych epok historyi ruskiej:

Ruryk, założenie państwa rosyjskiego, 862 rok po Nar. Chr.

Włodzimierz, wprowadzenie do Rosyi chrześciaństwa, 988 r.

Dymitr Doński, początkowe oswobodzenie od jarzma Tatarskiego 1380 r.

Jan III., ustalenie monarchyi w państwie ruskiem 1491 r.

Michaił Fedorowicz, przywrócenie takowej przez wybranie na tron Domu Romanowych 1613 r.

Piotr Wielki, przekształcenie Rosyi i założenie cesarstwa rosyjskiego r. 1721, a nad niemi w formie większej wyobrażenie wiary prawosławnej jako głównej podstawy moralnej wielkości narodu ruskiego. Zresztą twórcy projektu mogą się nie ograniczać tem wskazaniem, byleby pomnik wyrażał główną myśl swego wzniesienia: oznaczenie stopniowego, w ciągu lat tysiąca rozwoju państwa rosyjskiego, i aby odpowiadał warunkom poniżej wymienionym. 4) Do projektu na wzniesienie pomnika ma być dołączony objaśniający go opis z wskazaniem cechy i biegu robót, oraz z przybliżonem oznaczeniem czasu i kosztów na to potrzebnych. Następnie podług tego projektu, który będzie wybrany dla wzniesienia pomnika nie poźniej jak w trzy miesiące po zażądaniu mają być przedstawione przez autora projektu szczegółowe plany, rysunki i kosztorys. 5) Koszt pomnika nie powinien przenosić 500 tysięcy rubli srebrem, a sam projekt powinien być zastosowany do możności wykonania go w dwa lata, tak, aby zgodnie z wolą najwyższego Jego cesarskiej Mości pomnik mógł być odkryty w d. 26tym sierpnia 1862 r. 6) Termin do przedstawienia projektu oznacza się sześciomiesięczny, t. j.: do 1. listopada 1859 roku. 7) Pomnik ma być wzniesiony w Nowogrodzie w Kremlu, między Soborem Sofijskim a gmachami rządu gubernialnego na placu mającym do 6000 sążni kwadratowych, lecz cokolwiek nieregularnym, tak, że z jednej strony miejsce obrane dla pomnika będzie odstępowało od najbliższego gmachu (kąta domu Metropolity) tylko na dwanaście sążni, z innych zaś stron o dwa i o trzy razy tyle. Stosownie do tego powinienby być planu podłużnego, nie wyższy jak ośm sażeni. 8) Za ten z przedstawionych na konkurs projektów, który będzie obrany dla wybudowania pomnika przeznacza się autorowi wynagrodzenie pieniężne 4000 rub. sr., z których dwa tysiące wydane mu zostaną natychmiast po wybraniu projektu, a pozostałe dwa tysiące po przedstawieniu i zatwierdzeniu szczegółowych planów, rysunku i kosztorysu. Drugi co do wartości projekt z liczby przedstawionych na konkurs otrzyma premium tysiąc rub. sr. Inne zaś projekta zwracają się komu należy. 9) Wszyscy artyści ruscy lub w Rosyi zamieszkujący wzywają się do udziału w tym konkursie. Mogą nadsyłać swe projekta do St. Petersburga pod adresem Głównozarządzającego komunikacyami i budowlami publicznemi, nie poźniej jak z końcem m. września; przyczem pragnący zachować w sekrecie swe nazwisko, mogą podług zwyczajnego w takich razach porządku wymienić je w oddzielnej zapieczętowanej kopercie z dewizą, pomieszczoną zarazem i na projekcie.

Carskie Sioło, 23. kwietnia 1859 r.

Rozmaitości nr. 21.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.